

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka
Kati Ruohomäki, Tiina Haapasalo

5.3.2020

1 (2)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan kuuleminen 6.3.2020

E 61/2019 vp Valtioneuvoston selvitys: EU:n komission tiedonanto vihreän kehityksen ohjelmasta (Green deal) 11.12.2019

EU:n komissio antoi joulukuussa 2019 tiedonannon kestävän kehityksen ohjelmasta (European Green Deal). Tämän laajan vihreän kasvustrategian tarkoituksena on tehdä Euroopasta ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä. Green deal -ohjelma sisältää komission suunnitelmat tulevista toimista eri teemoissa kuten ilmastotavoitteet, verotus, rahoitus ja kauppapolitiikka.

Green deal kattava ja hyvin koottu kasvustrategia – toimeenpano ratkaisee onnistumisen

Elinkeinoelämän keskusliitto EK on sitoutunut Pariisin ilmastopöytäkirjaan ja 1,5 asteen ilmastopolitiikkaan. Elinkeinoelämä on pitkään kannattanut EU:lle ilmastoneutraaliustavoitetta 2050, jolloin kasvihuonekaasupäästöt ja poistot (hiilinielut, talteenotto, käyttö ja/tai varastointi) ovat tasapainossa. Pitkän tähtäimen tavoite näyttää yrityksille suuntaa ja luo vakautta investointiympäristöön.

Green deal –ohjelma on hyvin kattava ja ulottuu kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden lisäksi kaikille EU:n politiikkalohkoille. Tällainen kokonaisuus mahdollistaa tulevien toimien yhteensovittamisen, ja siten pystytään välttämään päällekkäistä tai ristiriitaista lainsäädäntöä. Ilmastotoimien sosiaalinen hyväksyttävyys ja oikeudenmukainen siirtyminen vähähiiliseen talouteen on nostettu vahvaan rooliin, ja se näkyy muun muassa rahoituspanostuksissa.

Green deal –ohjelman toteutuksessa on huolehdittava kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden ohella eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä, koska nämä kohtaavat samaan aikaan ilmastomuutoksen hillintätoimet ja sopeutumistarpeet. Kansainvälisen kehityksen vauhtia (tai hitautta) on seurattava huolellisesti, jotta kilpailukyky ei repeäisi mahdottomaksi kuroa umpeen. Erityinen huomio olisi kiinnitettävä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostuksiin, koska merkittäviä teknistaloudellisia läpimurtoja tarvitaan edelleen ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi.

Suomen kanta hyvä – elinkeinoelämällä varauksia joissakin teemoissa

Suomen kanta Green deal –ohjelmakokonaisuuteen on hyvä ja kannatettava myös liikenteen osalta. Joissakin Green dealin hankkeissa elinkeinoelämällä on

huolenaiheita ja varauksia. Tällaisia aiheita ovat esimerkiksi 2030-tavoitteen ja kaiken relevantin 2030-lainsäädännön uudistaminen, päästökaupan laajennus tie- ja meriliikenteeseen, hiilitullit ja ilmastorahoituksen kriteeristö.

Komission tällä hetkellä valmistelemat vaikutusarviot tuovat toivottavasti tarvittavaa lisätietoa kannanmuodostuksen tueksi. Kannatettavia hankkeita jo tässä vaiheessa ovat esimerkiksi ilmastolaki ja 2050 ilmastoneuraalisuustavoite, energiaverodirektiivin uudistaminen, päästökaupan laajennus lämmitykseen ja jäähdytykseen ja kasvava ilmastorahoitus.

Näiden ilmastoon vahvimmin liittyvien teemojen lisäksi EK on nostanut prioriteetiksi teemoja, kuten teollisuusstrategia, kiertotaloussuunnitelman, biodiversiteettistrategian sekä nollapilaantumissuunnitelman.

Komissio on aikatauluttanut Green deal -ohjelman tiukasti, mutta on tärkeää, ettei vaikutusarvioista ja huolellisesta valmistelusta ei tingitä ohjelmaa toteutettaessa. Hyvä toteutus mahdollistaa ohjelman onnistumisen, jolloin Eurooppa on pystynyt säilyttämään hyvinvointinsa myös ilmastoneutraalissa taloudessa.

Liikennettä koskevat aloitteet

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää kaikkia komission liikennettä koskevia aloitteita lähtökohtaisesti kiinnostavina ja tavoitteiltaan kannatettavina.

Päästökaupan ulottaminen tieliikenteeseen ja meriliikenteeseen EU-tasolla vaatii selvittämistä ja vaikutusarviointia, kuten Suomen kannassa todetaan.

Suomessa liikennettä ohjataan päästöjen vähentämiseen nykyisellään useilla ja osin päällekkäisillä taloudellisilla ohjauskeinoilla. Käytössä on hiilidioksidiporrastus auto- ja ajoneuvoveroissa, polttoaineen CO₂-vero sekä biopolttoaineen jakeluvelvoite. Päästökaupan soveltamista on ehdotettu useissa eri laajuuksissa ja yhteyksissä:

- EU:n yleisen päästökaupan ulottaminen tieliikenteeseen EU:ssa
- EU:n laajuinen tieliikenteen oma päästökauppa
- EU:n laajuinen meriliikenteen oma päästökauppa
- Kansallinen tieliikenteen päästökauppa
- Kansallinen taakanjakosektoreiden yhteinen päästökauppa (liikenne, maatalous, jätteet, rakennukset, joilla on yhteinen vähennystavoite -39 %)

Päästökauppaa tulisi selvittää rinnakkain muiden ohjauskeinojen kanssa ja eritellä kunkin ohjauskeinoon hyviä ja huonoja puolia. Taloudelliset ohjauskeinot muodostavat kokonaisuuden, joiden tulee ohjata päästövähennyksiin mahdollisimman kustannustehokkaasti, markkinaehtoisesti ja teknologia-neutraalisti. Elinkeinoelämä toivoo liikenteen taloudellisiin ohjauskeinoihin kohdennettua työskentelyä liikenne- ja viestintäministeriöltä ja valtiovarainministeriöltä ja vuorovaikutusta elinkeinoelämän ja yritysten kanssa.